

Sagan om gungteorin

Av

Seppo Myllylä

Det vet ju alla att en gunga är en riktig märkvärdig leksak för ett litet barn. För det bästa ett litet barn vet är att vaggas fram och tillbaks. Det händer mycket i hjärnan då. Miljoner med nyttiga synapser föds i barnen som gör dem till stora tänkare. Det säger i alla fall den första inofficiella doktorsavhandlingen i världen som var anonymt författat och handlade om hur gungan uppfanns.

Det finns olika teorier vem som kan ha författat den. Och avhandlingen upptäcktes av den store Platon som hade gått genom den store Sokrates tillhörigheter. Han misstänkte genast att det var den store filosofen Socrates mamma Phanarote som hade författat den. Och det för att när Sokrates var liten uppfann hans mamma den första gungan i världen åt sin son. Det kände Platon till för Sokrates hade berättat det för honom. Men konstigt nog tog gungateorin en krokig resa från blommor till gunga innan jämförelseprocessen var fulländad och gungan hade blivit en verklighet från en idé.

Det var en gång en mamma som hette Phanarote. Det var den lille Sokrates mamma. Och hon älskade sina blommor som hon odlade på gården och som hon sålde till bröllopfester. Hon var estetiskt lagd och en njutningsmänniska. Och hon vinglade gärna till med en eller flera slurkar grekisk vin ur en kruka som hon höll gömd under en upp- och nedvänd tunna bredvid dörren till trädgården. Och det för att hans man, Sokrates pappa, som var soldat inte kunde komma åt hennes vin när han var på besök hemma under hans permission. Han kunde visst bli full i fan när han fick tag i vingeldrycken och gå bärsäkargång.

Och när pappan till Sokrates var ute och krigade satt Sokrates mamma Phanarote ofta på en pall på gården och tänkte på sina blommor. Ibland var hon som en vetenskapskvinna och observerade och jämförde blommorna med varandra. Sokrates mamma såg att samma sorts blommor mådde och växte bäst i den bästa jorden och tvärtom. De blommor som växte sämst levde i sämre jord där det var mindre sol om dagen. Hon förstod att blommor var lika som människor. Unga blommor växte bäst när de mådde bäst. På samma sätt växte barn.

Socrates mamma hade sett på rikas barn att de skrattade mycket och de fick resa till semesterorter ofta. Fattiga barn skrattade också, men inte så ofta, för deras föräldrars oro att inte kunna försörja sina barn smittade på barnen. Sokrates mamma ville verkligen göra något för de fattiga barnen. Hur fick hon att få alla barn att må bäst? Hon grubblade verkligen på det och länge.

Hon hade sett att barn mår bra av att vaggas. Med sunt förnuft och riktiga jämförelser insåg hon att om barnen mådde bäst av att vaggas så växer deras hjärnor bäst. Så hon tog en bräda och skar av ett rep i två delar och hängde brädan i olivträdets gren på gården. Hon hade upfunnit gungan och sedan vaggade hon sin lille son så frenetisk att miljarder med synapser nästan trängdes ut genom örat på den lille Sokrates. Och det skulle det ha hänt, men gudskelov hände det inte för hon kom ihåg att ta sig en paus ibland. Tur för Sokrates det för han blev en stor tänkare och han i sin tur gungade sin lärjunge Platon så mycket att denne blev en stor man i den grekiske staten.

Platon i sin tur gav med sig för Aristoteles mammas vädjan att Platon skulle ta den lille Aristoteles till lärjunge och göra honom till en stor tänkare. Platon tog sitt uppdrag på allvar och beslöt att göra den lille krabaten till den största tänkaren i världen. Han gungade den lille Aristoteles så mycket att när pojken blev stor blev han så stor att folk läser hans skrifter fortfarande. Platon gav ett viktigt råd till Aristoteles. På den tiden hade man hästar och åsnor som transportfordon och många var de som skyfflade skit i ladugården för sitt uppehälle. Platon hade observerat att det fanns människor som var varandras motsatser. Det fanns de som arbetade bra och de som arbetade dåligt. Med dåligt innebar att skit fanns kvar i ladan efter städningen. Det gjorde att hästarna och åsnorna mådde sämre och de blev sjuka. Det ledde till att djuren arbetade sämre på åkrarna. De orkade mindre och blev sjukare oftare om det var ostädad i ladugården. Med det i minnet sa Platon, som kallade sin lärjunge för Ari, med en allvarlig stämma till den unge Aristoteles:

”Och vad du en gör Ari och det spelar ingen roll vad du gör eller arbetar med. Om det är bara skit du skyfflar för ditt uppehälle så se till att du gör det ordentligt och målmedvetet. Så länge du gör ditt bästa så kan ingen klaga på dig. Och det är endast genom nyttan du gör som ditt liv blir till en mening med livet.”

Aristoteles glömde aldrig Platons råd. När den klassiska perioden tog slut på grund av att Kung Filip II av Makedonien erövrade Grekland satt Aristoteles i gungan och funderade på hur han skulle överleva situationen. Kung Filip den II hade hört talas om Aristoteles och ville ha honom som lärare åt sin son Alexander. Ari såg sin chans att överleva och accepterade sin lärartjänst och gungade den lille Alex så bra att folk än i dag kallar Kung Filip den II:s son för Alexander den store. Olyckligtvis blev denne unge man en alltför stor tänkare och dessutom var han en blodtörstig krigare. Alexander den store erövrade världen, men han var orolig över sina spioners rapporter att grekerna hade satt upp gungor i olivträden över hela landet och gungade frenetiskt alla små barn. Medan hans rådgivare tänkte på alla förstörda oliver som ramlade i förtid ner på marken på grund av allt gungande så tänkte Alexander stort. Han visste av sina egna erfarenheter att grekerna tänkte göra som Aristoteles gjorde för honom. De tänkte gunga fram stora tänkare som blev stora krigare som han själv. När dessa barn växte upp skulle de bli så smarta att de skulle erövra hela Grekland tillbaks. Alexander den store beslöt att så fick inte ske och brände och förstörde alla gungor i Grekland. Efter detta illdåd kom det aldrig mer fram så stora filosofer och tänkare i Grekland som Socrates, Platon och Aristoteles.

Naturligtvis är denna saga påhittad. Men är det inte sant att om ett barn mår bra och får skratta mycket i sin uppväxt så har det bästa möjligheten grundlagts för barnet att få ett bra liv som vuxen?

